

**Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z
Niepełnosprawnością w Powiecie Radziejowskim na lata 2026-2030**

Radziejów, 2026

Spis treści

Wstęp	3
Podstawy prawne i programowe	3
Charakterystyka powiatu radziejowskiego w kontekście rozwiązywania problemu niepełnosprawności.....	4
Dane statystyczne.....	4
Instytucje obsługujące niepełnosprawnych w powiecie radziejowskim.....	4
Analiza SWOT dla problemu niepełnosprawności w powiecie radziejowskim.....	6
Cel główny i cele strategiczne Programu	9

Wstęp

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością w Powiecie Radziejowskim na lata 2026-2030 stanowi element polityki społecznej Powiatu Radziejowskiego na rzecz Osób z Niepełnosprawnością.

Podstawę prawną do opracowania niniejszego dokumentu zawiera art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Niepełnosprawność jest definiowana jako trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Podstawy prawne i programowe

Niepełnosprawność jest złożonym problemem społecznym a sposób postrzegania niepełnosprawności jest w dużym stopniu uzależnione od poziomu rozwoju społeczeństwa.

Cele jakie przyjęto w programie są zgodne z:

1. Europejską Kartą Społeczną, która zawiera uregulowania dotyczące niepełnosprawnych, a w szczególności prawo do szkolenia zawodowego, rehabilitacji oraz readaptacji zawodowej i społecznej, bez względu na przyczynę i rodzaj inwalidztwa, prawa poradnictwa i szkolenia zawodowego.
2. Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000r., w której zawarto deklarację uznania i poszanowania praw Osób z Niepełnosprawnością do korzystania ze środków mających zapewnić im samodzielność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności.
3. Konwencją Praw Osób z niepełnosprawnością Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 13 grudnia 2006r. w której podkreślono znaczenie jakie dla Osób z Niepełnosprawnością ma ich samodzielność i niezależność, a także znaczenie, jakie ma dostępność środowiska fizycznego, społecznego, gospodarczego i kulturalnego, opieki zdrowotnej, edukacji, informacji i komunikacji.
4. Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, która nakłada na władze publiczne obowiązek udzielenia osobom z niepełnosprawnością pomocy w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.
5. Kartą Praw Osób z niepełnosprawnością, w której stwierdza się, że osoby z niepełnosprawnością mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji.

6. Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób z niepełnosprawnością.
7. Ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
8. Ustawy z dnia 19 lipca 2019r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Charakterystyka powiatu radziejowskiego w kontekście rozwiązywania problemu niepełnosprawności

Dane statystyczne

Powiat Radziejowski położony jest w centralnej Polsce w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, powierzchnia powiatu to 607 km².

Według danych na 31 grudnia 2024 roku powiat radziejowski zamieszkiwało 37 331 osób, w tym 18 889 kobiet i 18 442 mężczyzn. Brak aktualnych danych na temat liczby niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie powiatu. Ostatnie dane na ten temat pochodzą ze Spisu Powszechnego, który odbył się w 2021 roku.

W roku 2025 do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wpłynęły 1064 wnioski o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności osoby po 16 r. życia i 116 wniosków o niepełnosprawności osoby przed 16 r. życia, ogółem przyjęto 1180 wniosków. W 2025 roku wydano 1252 orzeczeń z tego 1116 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności- (osoby powyżej 16 r. życia) i 136 orzeczeń osób z niepełnosprawnością- (osoby przed 16 r. życia). Od 1 stycznia 2025 do 31 grudnia 2025 r. Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radziejowie wydał 349 kart parkingowych, 344 osobom indywidualnym i 5 uprawnionej jednostce oraz 358 legitymacji osób z niepełnosprawnością (330 osób powyżej 16 r. życia i 28 osób przed 16 r. życia).

Instytucje obsługujące osoby z niepełnosprawnością w powiecie radziejowskim

Na terenie powiatu radziejowskiego funkcjonują liczne instytucje, których zadaniem jest udzielanie pomocy osobom z niepełnosprawnością. Instytucje te funkcjonują w ramach struktur powiatowych i gminnych. W ramach gmin funkcjonują ośrodki pomocy społecznej, które realizują zadania w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej. Ponadto gmina Piotrków Kujawski jest organem założycielskim dla Warsztatów Terapii Zajęciowej w Nowej Wsi. Placówka realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku poprzez: ogólne usprawnienie, rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz

zaradności osobistej przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej, przygotowanie do życia w środowisku społecznym poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywanie wyborów, decydowanie o swoich sprawach oraz innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu a także poprawę kondycji psychofizycznej, rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub wspomagany zatrudnieniu na otwartym rynku pracy.

W strukturach powiatu funkcjonują następujące instytucje:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Jednostka realizuje zadania powiatu w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej, w tym również dotyczące osób z niepełnosprawnością.
2. Dom Pomocy Społecznej w Piotrkowie Kujawskim. Placówka dysponuje 36 pokojami (1, 2, 3 osobowymi, przy czym większość stanowią pokoje 2 osobowe). Osoby zamieszkujące mają zapewnioną opiekę pielęgniarską, fizjoterapię, opiekę psychologa. Organizowane są dla nich imprezy zarówno wewnątrz domu jak i wyjazdowe spotkania w zaprzyjaźnionych instytucjach.
3. Środowiskowy Dom Samopomocy w Radziejowie. Placówka jest dziennym ośrodkiem wsparcia o charakterze wspierająco-aktywizującym. Ośrodek dysponuje 7 pracownikami: artystyczną, informatyczną, przyrodniczą, krawiecką, sensoryczną, kulinarną, muzyczną. Ponadto funkcjonuje sala rehabilitacji i pokój wyciszeń. Dom zapewnia niezbędną opiekę i terapię zajęciową oraz rehabilitację ruchową.
4. Zakład Aktywności Zawodowej w Radziejowie. Zakład oferuje usługi hotelarsko-gastronomiczne. W zakładzie funkcjonuje czynna cały tydzień restauracja oraz hotel świadczący usługi całodobowo. Organizowane są imprezy okolicznościowe, usługi cateringowe oraz 2 punkty małej gastronomii poza siedzibą. W dziale produkcyjno-usługowym zatrudnione są osoby z niepełnosprawnością z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, orzeczoną w związku z upośledzeniem umysłowym, chorobą psychiczną lub autyzmem oraz ze stopniem znacznym. Pracownicy niepełnosprawni zatrudnieni są w wymiarze 0,55 etatu. Zakład w ramach rehabilitacji zawodowej oferuje również podnoszenie kwalifikacji w formie szkoleń. W ramach rehabilitacji społecznej pracownicy brali udział w wycieczkach. W ramach rehabilitacji zdrowotnej pracownicy uczestniczą w codziennych zabiegach prowadzonych przez fizjoterapeutę.
5. Ośrodek Szkolno-Wychowawczy. Placówka realizuje zadania w zakresie opieki i edukacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do 25 roku życia z niepełnosprawnością intelektualną

w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim, które potrzebują specjalistycznej pomocy i indywidualnego podejścia.

6. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, w ramach którego funkcjonuje Zakład Opiekuńczo-Lecniczy.

7. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radziejowie. Jednostka realizuje zadania w zakresie poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego dla dzieci i młodzieży oraz udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom i nauczycielom w zakresie wychowania i kształcenia dzieci i młodzieży.

8. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Jednostka realizuje zadania związane z wydawaniem orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

9. Powiatowy Urząd Pracy w Radziejowie. Jednostka realizuje zadania dotyczące rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnością.

Ponadto na terenie powiatu funkcjonują placówki opieki świadczące usługi opieki całodobowej i długoterminowej dla osób chorych i niesamodzielnych:

1) NZOZ Marimed w Powałkowicach

2) Dom Opieki dla Osób Starszych „DĘBY”

3) Dom Seniora Pod Topolami w Piotrkowie Kujawskim.

Analiza SWOT dla problemu niepełnosprawności w powiecie radziejowskim

Szczegółowa analiza problemów z jakimi borykają się osoby z niepełnosprawnością jest niezbędna w celu ustalenia właściwych dróg znoszenia barier w życiu społecznym tych osób.

Na analizę składają się cztery grupy czynników:

uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią silne strony polityki społecznej, które należy wykorzystać będą sprzyjać jej wzmocnieniu; uwarunkowania zewnętrzne, które stanowią słabe strony polityki społecznej, które, jeśli nie zostaną wyeliminowane lub zminimalizowane będą ją osłabiać; uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności powiatu, ale mogą stanowić szanse dla rozwiązywania problemów Osób z Niepełnosprawnością; uwarunkowania wewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania instytucji powiatu, ale mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów osób z niepełnosprawnością.

1. Mocne strony:

- 1.1. Doświadczenie w realizacji programów wspierających osoby z niepełnosprawnością.
- 1.2. Szeroka baza instytucji oferujących wsparcie osobom z niepełnosprawnością.
- 1.3. Wykwalifikowana kadra instytucji oferujących wsparcie osobom z niepełnosprawnością.
- 1.4. Sprawnie zorganizowane orzecznictwo o niepełnosprawności.
- 1.5. Oferta kształcenia specjalnego.
- 1.6. Umożliwienie uczniom z niepełnosprawnością nauki w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Radziejowski.
- 1.7. Dostęp do specjalistycznych świadczeń zdrowotnych na terenie powiatu.
- 1.8. Dostęp do usług rehabilitacyjnych na terenie powiatu.
- 1.9. Dobrze zorganizowana sieć placówek oświaty i kształcenia dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością.
- 1.10. Dobra lokalizacja placówek edukacji osób z niepełnosprawnością.
- 1.11. Praktykowanie integracji osób z niepełnosprawnościami ze środowiskiem lokalnym.
- 1.12. Rozwój usług społecznych dla osób z niepełnosprawnością.
- 1.13. Zwiększanie się liczby obiektów użyteczności publicznej dostępnych dla osób ze specjalnymi potrzebami.
- 1.14. Aktywność organizacji pozarządowych w działalności na rzecz osób z niepełnosprawnością.
- 1.15. Aktywność projektowa jednostek samorządu terytorialnego.

2. Słabe strony:

- 2.1. Niewystarczający poziom świadomości zachowań prozdrowotnych w społeczności lokalnej.
- 2.2. Niewystarczające środki finansowe na profilaktykę i promocję zdrowia.
- 2.3. Ograniczony dostęp do rehabilitacji refundowanej przez NFZ.
- 2.4. Trudności w godzeniu życia prywatnego i zawodowego rodziców dziecka z niepełnosprawnością.
- 2.5. Brak usług mieszkalnictwa chronionego.
- 2.6. Niska motywacja do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i umiejętności społecznych.
- 2.7. Mała aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnościami.
- 2.8. Niedostosowanie stanowisk pracy dla potrzeb i możliwości pracowników z niepełnosprawnością.

2.9. Liczne bariery do prowadzenia samodzielnego i niezależnego życia przez osoby z niepełnosprawnością w środowisku lokalnym.

2.10. Niska dostępność bezpłatnych usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.

2.11. Brak asystentów osobistych, trenerów pracy.

2.12. Mała aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnością.

2.13. Bariery architektoniczne w dostępie do usług publicznych.

2.14. Niewystarczające zasoby kadrowe i materialne instytucji pomocy społecznej.

3. Szanse:

3.1. Wzrost świadomości społecznej w zakresie przysługujących im uprawnień i możliwości uzyskania pomocy.

3.2. Zwiększanie dostępności usług społecznych dla osób z niepełnosprawnością.

3.3. Wzrost świadomości społecznej w aspekcie zrozumienia sytuacji i potrzeb osób z niepełnosprawnością.

3.4. Wzrost kompetencji samorządów lokalnych.

3.5. Zwiększająca się ilość środków publicznych dostępnych na realizację programów wspierających osoby z niepełnosprawnością.

3.6. Postęp w medycynie i rehabilitacji.

3.7. Zwiększenie dostępności do nowoczesnych środków komunikacji, a co za tym idzie ułatwienie osobom z niepełnosprawnością w komunikowaniu się.

3.8. Rozwój i popularyzacja idei wolontariatu.

Realizacja programów społecznych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

4. Zagrożenia:

4.1. Pogorszenie sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.

4.2. Ograniczone środki finansowe na realizację zadań pomocowych.

4.3. Zaostrzenie trendów demograficznych – starzenie się społeczeństwa.

4.4. Rosnąca liczba osób z niepełnosprawnością.

4.5. Wysokie koszty zatrudnienia pracowników.

4.6. Zmniejszająca się rola rodziny jako źródła wsparcia dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością.

4.7. Ograniczony dostęp do darmowej specjalistycznej opieki zdrowotnej.

Cel główny i cele strategiczne Programu

Celem głównym Umożliwienie samodzielnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym i gospodarczym poprzez wyrównywanie ich szans w życiu społecznym oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Cel strategiczny 1.

Podniesienie poziomu świadomości i wiedzy lokalnej społeczności na temat praw, potrzeb, możliwości wkładu w życie społeczne osób z niepełnosprawnością. Zadania do realizacji:

1. Zapewnienie udziału osób z niepełnosprawnością w imprezach i przedsięwzięciach społeczno-kulturalnych o charakterze integracyjnym.
Informacja i promocja imprez w miejscach dostępnych dla osób z niepełnosprawnością.
Współpraca z lokalnymi i regionalnymi środkami masowego przekazu.
2. Upowszechnienie w społeczności lokalnej wiedzy na temat praw osób z niepełnosprawnością.
3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Cel strategiczny 2.

Dostęp do usług medycznych i rehabilitacyjnych

1. Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej.
2. Zwiększenie dostępu do specjalistycznych usług medycznych na terenie powiatu radziejowskiego.
3. Poszerzanie dostępu do usług rehabilitacyjnych na terenie powiatu radziejowskiego.
4. Realizacja programów umożliwiających korzystanie z turnusów rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnością.
5. Wspieranie rozwoju infrastruktury umożliwiającej osobom z niepełnosprawnością korzystanie z różnych form rehabilitacji i poradnictwa specjalistycznego.

Cel strategiczny 3.

Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnością w dostępie do zatrudnienia.

Zadania do realizacji:

1. Upowszechnienie wiedzy na temat możliwości i korzyści wynikających z dostępnych form rehabilitacji zawodowej oraz wspierania zatrudnienia osób z niepełnosprawnością.
2. Doskonalenie i prowadzenie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy dla osób z niepełnosprawnością.
3. Wspieranie pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem osób z niepełnosprawnością, m.in. poprzez organizację zatrudnienia subsydiowanego.

4. Udzielanie, w miarę istniejących potrzeb, pomocy w utrzymaniu zatrudnienia lub samozatrudnienia osób z niepełnosprawnością.
5. Podejmowanie działań umożliwiających nabywanie nowych umiejętności społecznych i zawodowych przez osoby z niepełnosprawnością.
6. Podejmowanie działań związanych z realizacją usług asystenta osoby z niepełnosprawnością, trenera pracy lub innych umożliwiających uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnością.

Cel strategiczny 4.

Likwidacja barier dająca możliwości równego uczestnictwa osobom z niepełnosprawnością w życiu społecznym.

Zadania do realizacji:

1. Likwidacja barier architektonicznych i technicznych w obiektach użyteczności publicznej oraz w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością.
2. Likwidacja barier w komunikowaniu się w instytucjach użyteczności publicznej poprzez wdrożenie rozwiązań umożliwiających samodzielne załatwianie spraw przez osoby z niepełnosprawnością.
3. Likwidacja barier transportowych.

Cel strategiczny 5.

Rozwój sieci wsparcia instytucji, placówek i organizacji pozarządowych realizujących zadania na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Zadania do realizacji:

1. Wspieranie działalności istniejących placówek realizujących działania na rzecz osób z niepełnosprawnością.
2. Rozwój usług wspierających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością, ich rodzin, np. asystent osoby z niepełnosprawnością, opieka wytchnieniowa.
3. Rozwój i zwiększenie dostępności wsparcia specjalistycznego, w tym: psychologicznego, prawnego, socjalnego.
4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością i wspieranie ich działalności.

Ramy finansowe

Podstawowym źródłem finansowania zaplanowanych działań będzie budżet powiatu. Kolejne potencjalne źródła finansowania to:

1. Budżet Państwa (środki w dyspozycji Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Narodowy Fundusz Zdrowia, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy.
2. Fundusze Unii Europejskiej.
3. Środki innych podmiotów (organizacji pozarządowych, itp.).

Monitoring i ewaluacja Programu

„Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością w Powiecie Radziejowskim na lata 2026-2030” ma charakter otwarty, w związku z tym poszczególne jego elementy w trakcie realizacji będą modyfikowane pod kątem dostosowania do zmieniającej się sytuacji społecznej, gospodarczej czy zmieniającego się prawa. W tym celu niezbędne będą systematyczne działania monitorujące.

Nadzór nad realizacją całości programu będzie prowadzony przez Starostę Radziejowskiego za pośrednictwem Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radziejowie, który w tym zakresie będzie współpracował z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Radziejowie.

Monitoring opierał się będzie na systematycznym zbieraniu danych dotyczących realizacji programu i służył będzie do oceny skuteczności i efektywności realizowanych działań.